

VEČERNI LIST

Cene po pošti:

za celo leto . . . R 84.—

za pol leta . . . R 42.—

za četrt leta . . . R 21.—

za 1 mesec . . . R 7.—

Za Ljubljano mesečno 7 R

Za izposojništvo mesečno R 12.—

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Ureda. telefon št. 50

Posamezna številka 60 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vln.

'Svoboda in pokoj' v komunistični državi.

Kako komunisti 'osvobojajo' delovno ljudstvo?

Mrtiči so mirni in svobodni.

V Rusiji židovski trhogi pod vodstvom juda Trockega nad delavnim ljudstvom izvršujejo najhujše zločine. Delavec strada, umira lakote in mraza. Judovski mogočnjaki stradajoče množice gonijo s strojnimi puškami narazen. Štrajki so pod kruto kaznijo prepovedani. Smrtnih obsodb je vsak dan na tisoče. Vislice in strojnice delujejo pod vlado juda Trockega noč in dan. Dvanajst- in večurno delo pod nadzorstvom bajonetov trpinči delavstvo. Cela Rusija je eno samo veliko morišče, pokopališče in pogorišče.

Trocki, ta veliki rabelj delavstva, je dejal švedskim komunistom, da bo letos dve tretjini ruskega ljudstva poginilo od lakote in zime. Potem bo pa zavladata svoboda. —

Rusko ljudstvo je obsojeno, da pogine, da le judje ostanejo.

Ali hočeš res tudi ti, tovariš, voliti s komunisti, za Trockega, za vislice in za delavske rablje?

Ameriški milijoni za reveže v Sloveniji.

Gospod Etbin Kristan, ki je prišel iz Amerike, je prinesel seboj 60.000 ameriških dolarjev ali nad 7 milijonov kron, ki so jih nabrali ameriški Slovenci za stradalce rojake na Slovenskem. Ta denar pa se je porabil za finančno podlago socialdemokratskih podjetij, kakor poročajo. Baje se je s tem denarjem kupila tudi tiskarna za socialdemokratsko stranko.

Ameriški list »Ameriška Domovina« piše o tej zadevi sledeče:

»Tu gre za milijondolarski fond, ki je bil nabran med ameriški Slovenci večinoma pod prevezo, da bodo prispevki poslani stradalčemu narodu v domovino. Kolektorji (nabiralci) po hišah so pod temi prevezami dobili denar po hišah in na stotine pri čem nam je na razpolago, da se

to lahko dokaže. In koliko denarja je bilo v resnici poslanega ubogim doma? Koliko kruha in obleke se je kupilo od nabranih 60.000 dolarjev? Dosedaj vemo samo to, da se je kupila s tem denarjem tiskarna v Ljubljani. Kam je šel drugi denar, je skrivnost. Narod doma je zvedel, da so ameriški rojaki darovali v namene, da se odpomore bednemu stanju ljudstva, zato so se obrnili direktno na g. Etbina Kristana in ako se bo hotel izviti, se bodo poslale iz Amerike zaprisežene izjave od ljudi, ki so izročili denar kolektorjem, češ da gre za bedno ljudstvo v domovini. Kako se bo g. Kristan zagovarjal v Ljubljani pred narodom, se ne ve. Kakšno obsodbo bo dobil od slovenskega proletarijata, se pa že lahko sodi.«

Židovska zarota proti delavskemu ljudstvu.

Ruski komunizem je v rokah židovskih mogočnjakov. S pomočjo judov se drži ruski boljševizem. To nam potrjujejo Slovenci, ki se vračajo iz Rusije. Tako nam piše vojak, ki je od začetka gledal boljševizem v Rusiji od blizu:

Mislim, da ne najdeš v sedanji dobi človeka, ki bi ne vedel, da je žid — kapitalist, da je žid — izkoriščevalec, da mrzi žid vsako resno, pošteno delo, da je žid povsod le tam, kjer se nič ne dela, pa mnogo zasluži. Čeprav sem videl že dokaj sveta in spoznaval mnogo narodov, nisem našel nikdar nikdar na žida, ki bi obdeloval zemljo, ali se bavil s proizvodnjo. Videl pa sem, da najdeš žida v vsakem kotičku zemlje, največ seveda tam, kjer je ljudstvo neizobraženo. Tako se nahaja po celi Rusiji razkropljenih do 20 milijonov teh judovskih zajedavk.

Pričakovali bi, da bodo židje v zaščito svojih interesov šli proti komunizmu. Toda opazovalo se je nasprotno. Hiteli so v komune kot osa na med, zasedli vsa najvažnejša mesta in danes so židje gospodarji nad Rusijo. Ne najdeš ministrstva, ne dobiš urada, ne sovjeta, ne vojaškega odelka, kjer bi ne sedel na prvem, ali vsaj na zelo važnem odločilnem mestu žid. Da so vsa ta mesta tudi dobra korita, si vsak lahko predstavlja. Lahko se reče, da je danes ves ruski Izrael v komunističkem taboru, ki drži ruski narod v kleščah svoje, to je židovske »svobode«.

Ko pogledaš za kulise sedanje židovske igre, vidiš takoj, da je tudi v tem židovskem postopku — »kšeft« za kožo ruskega ljudstva.

Ozki stiki, ki so jih imeli židje z

Nemčijo za časa vojne, so židom rešili tudi njihov kapital. Ruski židje so že davno pred izbruhom revolucije vedeli, kaj se pripravlja, saj so jih njih protektorji Nemci vendar pravočasno opozorili na nevarnost, jim neznani, da pošljejo Ljennina rušit fronte in jih naprosili za sodelovanje pri razrušenju ruske države. Tako vidimo, da so židje v ogromni večini naložili svoje vrednostne papirje v zunanji državi, večinoma v Ameriki. Kar pa je bilo zlata, so ga pravočasno zakopali. Ko se je torej začelo divjanje, so židje že bili s svojim kapitalom na varnem. Razun tega so ravno oni bili tisti, ki so gonjo proti kapitalu uprizorili, oni tisti, ki so masam vcepili idejo, da je treba vse staro uničiti do tal in na rušinah sezidati popolnoma novo. Mase so vrele ta poziv skoro dobredno in so uničile vse, kar jim je prišlo pod roke. Da se jim je žid za zastorom smejal in si mel zadovoljno roke, tega mase seveda niso videle.

Sedaj prodaja jud zemljo ruskega ljudstva! Zemljo in ljudi prodaja sedaj žid ameriškemu kapitalu za 60 let v izkoriščanje. Zadnji časopisi so prinesli vest, da je ruska vlada zastavila, oziroma predala v gospodarsko izkoriščanje vso vzhodno Sibirijo z bogato Kamčatko ameriškemu kapitalistu za 60 let. Tako so židje ubili z enim mahom kar dve muhi. Naložili so na eni strani svoj v Ameriki spravljen kapital zopet na ruskem ozemlju ter si zagotovili svoj obstoj. Na drugi strani pa so uničili na mnoga desetletja nevarnega konkurenta, to je ruski kapital, tako da se lahko reče, da bodo na vzhodu židje absolutni gospodarji položaja.

Z boljševiško vlado v Rusiji je prišlo rusko ljudstvo pod nadvlado judovskega kapitala.

Delavci, kmetje! Če hočete v gospodarsko, socialno in politično sužnjost judov, volite komuniste!

Komunisti in socialdemokrati se pretepajo.

Razbit Kristanov shod v Trbovljah in Cobalov v Zagorju.

Trbovlje, 24. nov. Včerajšnji socialdemokratski shod v Trbovljah so komunisti popolnoma razbili. Etbin Kristan sploh ni prišel do besede. Primorani so bili poklicati orožništvo na pomoč. Prišlo je tudi do pravega pretepa. Komunisti so jim vdrli vrata v dvorano, tako da je bila politična oblast prisiljena shod prepovedati. Komunisti so se nato podali v svoje prostore in tam nadaljevali shod. Toda tudi na tem shodu ni bilo mnogo vdeležencev.

Zagorje. Včeraj so komunisti razbili shod socialdemokrata Cobala, ki je hotel delavstvo privabiti zopet v svojo razdrto socialdemokratsko stranko.

Jesenice. V nedeljo, ko se je vršil sija-

jen shod krščanskega delavstva na Jesenicah, so komunisti razbili shod socialdemokrata Golouha.

Krščansko socialno delavstvo! Komunisti in socialdemokrati se pretepajo med seboj, zmerjajo drug drugega s podkupljeni, izdajalci itd.

Vsak, kdor misli s svojo glavo, mora uvideti, da v teh dveh strankah ni rešitve za delavca!

Enotna delavska organizacija je edino le krščansko socialna. Zato v boj za njene kandidate, ki so kandidati delavnega ljudstva!

V boj za Ljudsko stranko!

Brezverski načrti socialistov.

Znano je, da imajo socialisti po vseh državah iste načrte, ki jih hočejo izvesti, kadar pridejo do moči. Po raznih krajih jih še prikrivajo, ker jim tako radi slepljenja množice bolje kaže. Kadar so pa sami med seboj, tedaj pa ne skrivajo svojih kart, temveč jih očito pokažejo. Nedavno so zborovali na strankarskem shodu na Dunaju socialisti stare Avstrije. Glavni predmet zborovanja je bil razgovor o kulturnem boju, ki ga žele povsod vprizoriti. Med drugim je štajerski sodrug Tösch iz Kapfenberga zahteval, da se vpelje civilni zakon (kranjski voditelj rdeče garde Anton Kristan se je nedavno res zopet civilno poročil). S tem zakonom, je rekel, se bo podlaga klerikalizma (to je: katoliške cerkve) uničila. Povsod naj se ustanove svobodomiselnih društev (pri nas »Svoboda«, Sokol) in sodrugi naj očitno izstopijo iz Cerkve. Ne gre, da bi naše žene in hčere bile s cerkvijo. —

Drugi sodrug Wallisch iz Fürstenfelda je rohnel nad samostani kot trdnjavami klerikalizma.

lizma. Po njegovem mnenju je treba najprvo oropati cerkve vsega premoženja in imetja. Sodrug je melal o ogromnem premoženju židovstva, temu se seveda ne sme las skriviti.

Sodrug Stagl iz Viljemberga je stavil zahtevo, naj se sklene izstop socialnih demokratov iz katoliške Cerkve. To bo rdeče leustvo odrgalo iz rok klerikalizma. — Taki so bojni načrti socialne demokracije.

Prav tak ton zveni te dni tudi iz časopisja naših domačih socialistov. »Naprej« ne zaostaja prav nič za nemškimi listi v tem oziru. Brez dvoma bi bila ena prvih stvari, ki bi jo socialisti v slučaju zmage 28. t. m. v ustavodajni zbornici predlagali: ločitev Cerkve od države oziroma boj katoliški Cerkvi. Kdor tedaj želi, da se naša cerkev svobodno razvija, da ostane še nadalje krščanski zakon nerazdružljiv in šola krščanska, naj vrže 28. kroglico v tretjo skrinjico za Slovensko Ljudsko Stranko.

Blagoslov komunizma

ali

koga boš volil 28. novembra.

Predsednik osrednjega gospodarskega sveta ruskih boljševiških sovjeto, sodrug Rikov, je imel nalogo, poročati na tretjem kongresu sovjeto v Moskvi o stanju in razvoju boljševiškega narodnega gospodarstva. Njegova izvajanja so, ako primerjamo številke pridužke, uvoza in izvoza sedanjega časa — po triletni vladi sovjeto — s časom pred to vlado, naravnost uničujoča obsodba boljševizma. Kajti v dobi treh let svoje neomejene oblasti niso sovjeti niti najmanjše omejili bede ali dvignili blagostanje naroda, ampak — uničili domala prometna sredstva, skoro vso industrijo, povzročili strašno draginjo in lakoto, pomerili stotine ljudi, vpeljali večno vojsko, najstrašnejši terorizem in nasilje, zanemarili šolstvo in sploh povzročili trajni nered, nemir in upadanje kulta. Na podlagi Rikovega referata in statistike carinskega urada v Revalu, ki je skoro edina postaja za ruski uvoz in izvoz, od-

kar tam vladajo sovjeti, moremo ugotoviti sledeče podatke o gospodarstvu boljševikov v ruskem »raju«.

Največja škoda izvira iz nedostatka prometnih sredstev in anarhije v prometni organizaciji. Še leta 1916 je vozilo v Rusiji 18.230 železnih strojev. Leta 1918 je število padlo že na 14.519, 1920 pa je moglo voziti le še 3069 lokomotiv. 8 ruskih tovarn za železne stroje je pred letom 1915 izdelovalo po 1600 strojev na leto. Leta 1915 je padla produkcija na 903, 1918 na 1919 pa so izdelali le še 85 strojev.

V Uralu leži 25 milijonov pudov železa, ki čaka na odpravo v tovarne. A komaj po en vlak na mesec more železniška uprava odpromiti po železo. Tisto malo število voz in strojev, ki so na razpolago, mora služiti vojaškim potrebam, delavstvo se pa tudi raje vojskuje, kakor pa dela.

Kam spustiš kroglico

28. novembra?

Na Kranjskem v 3. skrinjico!
Na Štajerskem v 1. skrinjico!
V Ljubljani v 2. skrinjico!

Pred letom 1914 je Rusija samo v Nemčijo izvažala po 16 milijonov pudov lana na leto. Leta 1918 pa je vsa produkcija znašala komaj 5 milijonov pudov. Zadnje dve leti je še to število padlo. Kmetje raje sejejo žito, a še tega le toliko, kolikor ga rabijo zase, ker za boljševiško revizijo, armado in mesta kmetje nečejo zastoj delati, denar nima nobene veljave več, blaga v zameno pa uničena industrija ne more dosti izdelati.

V avgustu letos so preko Revala uvozili poleg poljedelskih strojev tudi 3 vozove kož in 1 voz soli, katera dva predmeta je Rusija prej vedno v veliki meri izvažala.

Podobno je imela Rusija prej letno stotine mil. pudov žita za izvoz, zakladala je celo Evropo, danes pa preti domači zemlji katastrofalna glad.

V Turkestanu leži 8 mil. pudov bombaža za moskovske pralnice, a niti ene stotinke te množine ne more železnica prepeljati mesečno tja. Ljudje hodijo vsled pomanjkanja obleke raztrgani okoli, tovarne nimajo dela, v Turkestanu se kviri blago, produkcija peša, vse to zaradi propada prometa.

Polovica tovarn stoji, druge pa pri skrajšanem obratu polagoma propadajo. Delavcev je komaj še tretjina od prejšnjega števila, izdelkov niti ena tridesetina. Kovinska industrija krije le še do 25% potrebin, od 97 plavčev jih stoji v obratu še 14, od 90 Martinovih peči jih gori le še 16. V letu 1919 je produkcija tkanin znašala le še 10% predvojne produkcije. Vreten deluje le še 7%, stavev pa 11%. Bombaža so dobile tovarne leta 1919 še 40% celotne potrebe v izdelavo.

Za čas lanske zime je odredila sovjetska vlada, da se mora za preskrbo Petrograda in Moskve preskrbeti 10 mil. kubčnih sežnjev drv za kurjavo. Ves terorizem vlade pa je spravljal skupaj ravno polovico zahtevane množine, četudi so morali premnogi »buržoiji« v fraku žagati in cepiti drva. V mesto pa se je moglo prepeljati le 2½ mil. sežnjev, deloma po železnici, deloma po vodi.

Le delne podatke iz narodnogospodarskega razvoja Rusije je mogoče razbrati iz kaosa, v kakršnega so vrgli komunisti Rusijo. A že ti drobci podajajo tako strašno sliko o komunizmu, ki ima vlado le nesrečne zemlje vojaka, lakote, draginje in revolucij v svojih tiranskih rokah, da je težko razumeti, kako da se more roditi tudi izven Rusije kjerkoli želja po komunizmu, ki pač zna uničiti vse kulturne vrednosti, materialne in moralne, a

dozdaj vzlic najlepšim prilikam nikjer še ni ustvaril niti najmanjše vrednote. Pokazal je v Rusiji in na Mažarskem, da zna vršiti najnasilnejše in najškodljivejše revolucije, ki ne uničujejo le buržoazije — ta zna po liberalnih načelih pravi čas obrniti svoj plašč in preiti v nasprotni tabor! — ampak celi narod, kakor molji obleko ali rja železo.

Tudi pri nas se dobe ljudje, ki so vzpričo nezdravih razmer, v katere je pahnilo liberalno gospodarstvo delavne sloje, izgubili upanje in vero v ozdravljenje družbe ter v socialno pravičnost potom pametnega dela po zdravih in poštenih načelih. Mirno presojanje posledic komunističnega gospodarstva na Ruskem jim mora nujno vzbuditi prepričanje, da bo mogla razrvana in otrovana družba edinole po načelih krščanskega socializma ozdraviti.

Le pravičnost, ki da vsakemu sloju, kar mu gre, in ljubezen, ki to pravičnost vodi in dopolnjuje, ti dve hčerki Kristusa vere in Cerkev bosta mogli upostaviti red in mir ter pospešiti pravo blaginjo družin in narodov. Ne v krvavih revolucijah, ne v razdiranju in sovraštvu, v nasilju in brezverstvu, ampak v krščanstvu, ki blaži srce in ureja družabne odnose po načelih, ki jih narekujejo pravičnost in ljubezen, leži rešitev naroda in posameznikov.

To nedeljo bomo volili moše, ki bodo šli v Belgrad polagat temelje državi. Odločali bomo, kakšna bo naša bodočnost.

Kdor hoče, da pademo nazaj v razmere kapitalističnega liberalnega narodnega gospodarstva, ki je zakrivilo svetovno vojsko in njene posledice, bo volil moše, ki jih priporoča JDS. in njeni zaveznici NSS. in SKS.

Kdor hoče, da našo zemljo dalje in do konca uničijo povojne zmede in krvava revolucija, boj vseh proti vsem, ta bo volil socialiste in komuniste, ki gospodariti sploh ne znajo in zato njih moč pada v vseh državah.

Kdor pa hoče, da se že enkrat obrnejo naše razmere proti mirnim, urejenim časom, ki bodo dajali pošteno delo in pošteno življenje poštenim ljudem, kdor želi, da nam zavladata krščanska pravičnost in ljubezen, bo volil edino stranko, ki ta načela zastopa in z neumornim gospodarskim delom tudi izvaja, kjer more, ta bo volil Slovensko Ljudsko Stranko.

Kandidat komunistov Železnik je med vojsko pretepal rudarje v Trbovljah, jih ubil v verige in zapiral. Bil je rabelj nad delavstvom. Sedaj je kandidat komunistov. Ali boš volil delavske rablje?

Italijani vrgli bombo v „Narodno tiskarno“ v Gorici.

V znamenju „sporazuma“.

Ljubljana. Ljudje, ki so prišli iz Gorice, nam poročajo: V nedeljo ponoči ob eni uri popolnosti so vrgli doslej še neznan ljudje bombo v Narodno tiskarno v Gorici, kjer se tiska »Goriška Straža«, »Mladika« in drugi listi ter slovensk eknjige. Bomba je padla na stroj in ga pokvarila; pokvarila je tudi mnogo drugih predmetov v vrednosti 20 do 30 tisoč lir. Pri eksploziji bombe se je vnel bencin, da je pričela tiskarna goreti. Gasilci so prihiteli, so ogenj takoj pogasili, še preden je ta dosegel sode z bencinom; če bi se bili ti vneli, bi bilo šlo vse v zrak.

Tako se je preneslo fašistiško »delovanje« iz Trsta v Gorico. Nekaj dni za tem, ko so napadli našo kulturno prireditel v Gorici, je padla bomba na Narodno tiskarno v Gorici, iz katere se širi pisana beseda da za goriške Slovence. Ali so to rezultati »sporazuma v Rapallo? Ali so to tisti takozvani kulturni stiki in vzajemno kulturno delovanje obeh narodov? Mi vemo in smo prepričani, da goriški Slovenci kljub temu ne bodo obupali, ampak bodo gradili vse znova in z vedno večjo vstrajnostjo. V to jim pomagaj Bog, podpirati jih pa moramo mi!

Kako vzgaja komunizem mladino.

V zadnji številki »Časa« piše hrvatski profesor dr. Kniewald o pripravah komunistov v Jugoslaviji na diktaturo. Ker se zavedajo, da jih je malo, se brigajo zlasti za vzgojo »novega rodu«, ki bi naj izpeljal, česar očetje danes še ne morejo: proletarsko revolucijo po ruskem in mažarskem zgledu. Komunistični listi in društva imajo — tako pišejo javno — glede mladeži glavno nalogo, da ji vzamejo vero v Boga, spoštovanje do vsake oblasti, razum do komunističnih svetov in kongresov, navadijo mladino na komunistično društveno življenje, na štrajke, poulične demonstracije in boje, tudi z orožjem (men-da z bombami, noži in požigalnimi). V ta namen naj bi se snovali mladinski odseki komunističnih društev: Bodočnost. Otroci

naj se vzgoje v sovraštvu do Boga in do vere, do vseh drugih slojev, v brezdomnost, v oboževanju »ruskega raja«. O Jezusu Kristusu se uče, da ga je nekoč osel prinesel v Jeruzalem, dandanes ga pa drugi osli (duhovniki) nosijo bolnikom. Razširjena so taka društva še malo (okoli 10 jih je v Srbiji in Bosni), izdala so že 14 brošur o komunistični preosnovi šole.

Narodni listy (17. nov.) pa prinašajo (posneto po Obšč. Dela) o petrogradski mladini sledeče poročilo: Večino malih, pouličnih špekulantov tvori mladina, izrastki od 14. do 18. leta. Trgujejo z vsem, ponajveč pa s tobakom in s svalčicami. Mnogi si pridobije dnevno po 50.000 rubljev. Vsi ti zreli otroci so npravo pokvarjeni: Kade, uživajo kokain, kvartajo za

visok denar. Njih npravnost in fizično stanje je žalostno — večina je sifilitična. Šola je popolnoma razrvana. Ves pouk se giblje v nemogočih razmerah. V šolskih sobah se ne kuri, knjig ni, ravnotako manjka vseh drugih učnih pripomočkov. Učitelji le v tiste šole zahajajo še dosti redno, kjer dobe hrano v zadostni izmeri. V konferenci sibi se govori največ — o živilih. Disipline, reda že davno ni nobene. Dijaki — komunisti, ki jim ni kaj všeč, enostavno »stopijo z revolucijo« v pisarno ravnatelja in mu zagroze z orožjem zaradi njegovega protirevolucionarstva. Ravnatelj se navadno obrne za pomoč k sovetu, ki pošlje stare komuniste pogovarjat mladino. Vsaka šola ima svoj sovet, izvoljen izmed dijakov, ki so najbolj odločni komunisti. Po odredbi vlade se mora šolsko vodstvo v vsem, kar zadeva šolo, posvetovati s tem svetom, ki ima pravico, da more tudi nepriljubljene učitelje izključiti iz šole. Učni napredek je malenkosten. Po mnenju profesorjev imajo zdaj sedmošolci znanje nekdanjih drugošolcev. Ti dijaki so zelo ne-

npravni, kradejo povsodi, tudi medseboj se okradeja. Učni načrt obsega le bolj uvod v posamezne predmete, največ časa porabijo učitelji za pouk v agitaciji, propagandi. Simultanski pouk obeh spolov ima strašne posledice. 13-, 14-letne dijakinje, ki nenravno živijo in so nosne, so prav pogostna prikazen; ravnotako dečki teh let.

Komunistom je to všeč: »To se mora vsestransko podpirati. To je izborni! Tako se zviša število prebivalstva in to vse bodo bodoči komunisti« — tako je odgovorila Lilina, žena komisarja Zinovjeva, ravnateljice šole, kjer se je večina dijakin izkvarila. Na ugovore učiteljice, da je nemogoče vzdrževati tako šolo, je odgovorila Zinovjeva: »Ah, pustite že vendar te buržoazijske predsodke.«

Kdor privoščil svojim otrokom take nebrsca na zemlji, kdor bi rad pomagal narodu do takega novega rodu, naj agitira ali vsaj voli s komunisti. Naši komunisti so posebno verni učenci tujih mojstrov in bodo do pičice natančno posneli ruski ideal. Tudi socialistična šola bo pomaloma prijadrala v komunistični pristan. Otroci socialistov je komunizem; kakor iz korenine požene deblo in iz debela list, tako je poglaj iz socialističnega komunist. Kdor torej ne mara že kaj jutri take mladine, ampak recimo čez 20 let, naj voli pa soc. demokrate.

Kdor pa svojim potomcem nikdar ne želi tega, kar je doletelo rusko mladino, naj voli krščansko Ljudsko stranko!

Dne 28. novembra na volišče za stranko ljudstva!

VOLIVNI SHODI V TRŽIČU.

V soboto zvečer je na volivnem shodu v Domu govoril dr. Besednjak iz Ljubljane pred velikim številom volivcev. V dolgem govoru je razjasnil posamezne stranke, ki nastopajo v voliv. boju. Na zgledih je med drugim pojasnil komunistično vzgojo otrok, ki je popolnoma brezverska in Bogu sovražna. — Pri Sv. Ani so na shodu govorili učitelj Vider, Majeršič in kaplan Milavec. — V Dolini je mnogostevilnim volivcem pojasnil pomen volitev svetnik Potokar in kaplan Vavpotič.

DEV. M. V POLJU.

Pretečeno nedeljo je bil pri nas volivni shod S. L. S. Poročal je ob nabito polni dvorani »Ljudskega doma« tovariš Kremžar. Zborovalci so z napeto pozornostjo sledili njegovim res temeljitim izvajanjem, ki je izvenela v burno odobravanje in ploskanje. Splošno je bilo mnenje, da tako temeljitega programa še ni razvil nobeden govornik kot ga je tovariš Kremžar. Odobravalni so ga pristaji vseh strank. Z velikim navdušenjem se je ljudstvo razšlo in neslo ogenj, ki ga je zanetil tov. Kremžar, na svoje domove, da ga uspešno porabijo pri tistih, ki so še ostali doma, da jim mrzla srca ogreje. Naš volivni odbor dela s polno paro. Kmetstva in delavska zveza se kar kosata, katera bo več storila. Vidi se sedaj, da je naš kmet in delavec spoznal, kdo dela v njegov prid. Zato bosta pa tudi v nedeljo pokazala s kroglico v roki, kdo ima zaupanje pri njih.

Ob istem času pa se je vršil tudi shod samostojne kmečke stranke, ki je bil zelo klavern, kljub temu, da je njih general Pezjak trgal plakate naše S. L. S. in nabijal plakate S. K. S. Vse to vam ne bo nič pomagalo. V nedeljo bomo pometli vse te smeti tja, kamor spadajo.

VOLIVNI SESTANKI NA DEZELI.

Iz Moravske doline poročajo: očere preteklega tedna smo porabili za pripravo na volitve. Zbirali smo se po vaseh, pojasnjevali važnost volitev ter razlagali pomen naše stranke. Vrlo so uspeli naši sestanki v Prekmurju, Podbrdru, v Prekru in Kosezah. Zanimiv je bil sestanek v Dešnu, kamor sta zastopnika »samostojnih« ter komunistov prinesla kup nevednosti. Razkoračil se je čevljar »tik-tak«, samostojnež, ki je pokazal, da se zna imenitno pridušiti, v pojmovanju politike pa da se nahaja sto let za luno. Rekel je, da ima v Sloveniji vsak duhovnik po dve stranki. Na poziv, naj to dokaže, je dejal: »Imamo šest strank, v Moravčah pa tri duhovnike, na vsakega prideta dve stranki«. Celo njegovi pristaji, ki so potuhnjeno sedeli med našimi možmi, so se smejali njegovi neumnosti. Nekdo je šepetal tovariš: »Bojim se, da bo »tik-tak« ustanovitelj sedme stranke za Rožičevo hruško...« Zagovornik komunistov, Planjavčev Tone, je dobil skomine po ruskih »bonbonkih«, ki so se mu slednjič grozovito zasteteli. Izustil je trditve, katero si je voditelj sestanka v navzočnosti treh prič zabeležil, da se dožene na merodajnem mestu. Toneta je pogrelo in sramu se mu je obesil nos, naka je tudi čevljarju odtelka korajža. — Naši ljudje so dobili na tem sestanku jasno sliko, kakšni revčki so tisti, ki nič ne berejo in verjamejo vsako budalost, katero rodi nevera in sovraštvo do duhovnikov.

SIJAJEN SHOD SLS NA IGU.

Izjavljajo samostojne stranke, se je vršil dne 21. t. m. po prvi sv. maši ob prisotnosti 250

zborovalcev, med katerimi ni manjkalo nasprotnikov, ki jim je zastajala sapa, ko je govornik Ljudske stranke razlagal slovenske svobodomislne stranke in razvijal jasen gospodarski program SLS, ki v prvi vrsti zahteva samoupravo Slovenije s pokrajinskim zborom, ki bo odgovoren naravnost ljudstvu. K proti besedi se je oglašil tehnik Jesih. Lovil se je z besedo, iskal miselnih zvez in hotel iskati senčnih strani SLS. Zbudil je v svoji onemoglosti in nezmožnosti mnogo smeha in zabave, ko pa je ob koncu pobil govornik SLS njegova izvajanja točko za točko, je nastalo v dvorani viharo navdušenje. Ljudstvo je naravnost maniesstiralo za SLS. Shod je trajal 2 uri. Dokazal je, da e postal lg močna postojanka SLS, da je tam odzvonilo svobodomislni nadvladi in da se blizu h koncu sokolsko pretepaštvo. Izanci so siti zabavljanja. Dela in uspeha se jim hoče! Zato gredo za zastavo SLS. Živela zmaga!

SV. JURJA DAN — 24. APRIL 1920

bi mi radi poklicali v spomin vsem onim, ki jih je bolelo srce, ko so videli na Zaloški cesti nedolžno delavsko kri, žrtve nečloveških kratkovidnih komunističnih hujskačev. Golouh in tovariši so že par mesecev prej pripravljali delavstvo na krvavi ples, govorili in hujskali so vsepovsod ter se delali za junake, ki bi dali kri za življenje za delavski spás. Ko pa je prišel oni žalostni dan, slabo prmišljen, prav nič preračunjen, oni dan, ko so komunistični agentje poglajali pred puške in bajonete 3000 glav broječo, sestradano delavsko maso, ki je pordečila Zaloško cesto s srčno krvjo, tedaj so junaki a la Golouh in drugi izginili. Le še Golouh si je upal trepetajočega života stopiti na železni kotel pred »Slonom« in tresočega glasu naznati prestrašeni, v upih goljufani delavski množici, da je začetek konca tu. V svojem strahu je pozabil tedaj na kotlu klobuk, inženir Gustinčič pa jo je že odropotal s prvim avtom v Trst. V Golouhu je že tiste dni dozorel sklep, da bo pustil komunizem in se javil nazaj pod široko Kristanovo marelo. Mož je pač praktičen. O pravem času je izprevidel, da se komunizem pri nas ne bo uveljavil, da torej ni misliti na globoko in dobro koritce, zato se je udaril na prsa, zmolił kesanje in na kolenih pridrsl nazaj k atu Kristanu, ki ima še vsaj lepo vilo in denarja precej. Za Kristanovo milostni sprejem nazaj v stranko je moral zvedda Golouh obljubiti, da bo ob prvi priliki udaril v »Napreju« po komunistih s velikim loparjem. O, o! To je bolelo komuniste! Kristan se pa smeji! — Nam se zdi le čudno, da se med delavstvom še vedno dobe sicer pametni ljudje, ki verjamejo vsakemu frazerju, vsakemu hujskaču, vsakemu podpihovalcu, ko je vendar že iz razvoja celotnega komunističnega pokreta v Jugoslaviji jasno razvidno, da je komunističnim kolovodjem korist in gospodarski brispeh delavstva španska vas in deveta brigada, pač pa jim je za to, da nasitijo svoje pohlepne in nenasiťne sebične želodec do visokega, da potom delavstva zlezejo do visokih mest in služb, kjer bodo živelj lagodnejše kot svoje dni perzijski kralji. Ruski komisarji žive po velikih palačah v največjem razkošju. I našim komunističnim kapacitetam se hoče udobnega življenja. Delavstvo! Ako hočeš še doživljati krvave dneve kot na 24. aprila t. l., ako hočeš kraljev, ki bodo pili in jedli tvoje žulje, potem voli komunistično!

100 SHODOVI

Včeraj je »Napreč« čutil potrebo, vlti poguma svojim omahujočim vrstam, ki so vsak dan bolj redke. Mislil je, da je to storil s tem, da je napisal članek, v katerem hvali svojo stranko, ki je v nedeljo 21. t. m. po Slovenskem priredila 100 shodov. Da ne bo 28. novembra prevelikega razočaranja, naj povemo, da tej številki 100 ne zaupamo preveč; kajti če se je vseh 100 socialdemokratskih shodov po Slovenskem vršilo na tak »sijajen« način kakor na primer shod socialdemokratov v Vevčah, bodo socialdemokrati dobili le glasove svojih »govornikov«, ali pa še teh ne. Kdor tega ne verjame, naj bere naslednje poročilo!

VELIKANSKI SHOD SOCIALDEMOKRATSKIH STRANKE BO DANES V NEDELJO POPOLDNE OB TREH PRI FRANCETU V VEVČAH.

Tako so nam oznanjali v nedeljo po plakatih naši socialni patriotje. Mislili smo, da se tudi gospod minister na razpoložanju, večkratni milijonar, ekselencija Anton Kristan pripelje s svojim avtomobilom pokazat se svojim vernim in razlagat svoj program. Kar nas je bilo bolj radovednih, smo šli gledat, kaj bo na tem shodu novega. Bili pa smo zelo presenečeni, ko pridemo na zborovalni prostor, ki je bil kljub temu, da je bila že ura tri, skoro čisto prazen. Bilo je vsega skupaj sedem nekdanjih pristašev Kristanove stranke. Seveda se za teh par poslušalcev ni splačalo, da bi se ekselencija Kristan podajal v nevarnost. Zato ga tudi ni bilo. Pač pa je poslal kar tri sodruge na shod, ki naj bi zanj agitirali, med njimi tudi znanega Rejca, ki je posebno dobro znan delavcem kemične tovarne. Bila pa je ta smola, da zborovalcev ni bilo in še ti, kar jih je bilo, so bili neumni odpadniki, ki ne verujejo več v Kristana, ampak so prestopili v komunistični tabor. Tako je prišlo do prerokanja. Dva Rejčeva tovariša sta jo hitro odkurila, Rejca so pa pošadili komunisti v kot za mizo, kjer je moral, dasi ne rad, otvoriti shod in pričeti svoj poslovilni govor od Vevč. Zborovalci so vpili nad njim: »Sedaj povej, kaj hočeš, sedaj govori, ako ne, te vržemo ven!« itd. Ko tako nekaj časa govori, kako so vsevi delavci ne-hvaležni, ko jim je vendar stranka soc. demokratov veliko pomagala, je nastal tak hrup, da mu je kar sapo zaprlo in ni mogel več govoriti. Nekdanji člani so zmetali članske izkaznice predenj in ga milostno izpustili z opazko, naj se v Vevče več ne prikaže, ker bi mu znala slaba presti. Seveda jo je vesel odkril, ko je videl, da je prost. Tako je v nedeljo pri nas v Vevčah izdihnila soc. demokratska organizacija svojo grešno dušo. Pogreb blage pokojnice bo pa v nedeljo, ko bodo naši zavedni volivci metali kroglice; ne v Kristanovo škatljo, pač pa v skrinjico S. L. S. — Tovariši, vsi do zadnjega na volišče, naj nobeden ne ostane doma! Pokažimo, da je za vselej odklenkalo Kristanu in njegovim pristašem. Boj kapitalistom, katerih verni pristaš je Kristan in vsa njegova garda!

SHOD NA TRSTENIKU IN BEG SOCIALNIH DEMOKRATOV TRZIŠKIH.

Piša se nam: V nedeljo, 14. novembra so prišli iz Trziča socialisti loviti volivce. Pripeljal je ravnatelj Lajovic kandidata iz Gojzda Antka, ki je znan daleč na okoli po svojem slabem gospodarstvu, ki je na robu propada. Temu možu naj bi dali mi 28. novembra glas! Mar misli Lajovic, da smo Trsteničani tako zabiti? Ko so naši volivci izvedeli, kdo in kaj so ti bratci, ki so prišli združbo delat k nam, so jim pokazali, kje drži cesta v Trzič. Ni dosti manjkalo, da ni Lajovic okusil žensko pest na Trsteniku. S svojimi sodruzi jo je hitrih korakov pobrisal odtod. Dočim so drugi bežali, se je baje skril trziški ravnatelj v Spanovo šupo pred našimi volivci. Nas ni treba poučevati, dobro vemo, kaj je nam storiti ob volitvah. Oddali bomo kroglico za edino res delavno ljudsko stranko.

ZERJAV V NOVE MESTU.

Dr. Zerjav kaj rad obišče dolensko metropolo. Ze 7. t. m. je bil prišel obiskat svoje »državotvorne«, toda počastilo ga je bilo le krog 14 »državotvornih« mož. Da bi ne bilo v mestu, kjer ima malomeščanska kapitalistična družba še malo zaslonbe, le preveč podobna shodu »pod milim nebom«, so že par dni oznanjali letaki, da dne 20. t. m. bo vsakdo imel čast videti očeta Zerjava. Drugi letak pa je vabil begunce, da naj se shoda udeležijo, ker se predstavi velik državotvorni mož-kandidat, profesor Seidl, in da v Ljubljani bodo vsi begunci (Brezigar prav gotovo!) volili »demokratsko« stranko. Da pa ja ne bo blamaže, so danes popoldne poslali od hiše do hiše nekega fanta s polno papirja, da naj se vsak hišni posestnik podpiše, da je obveščen, da mora prili zvečer na shod, ki bo zelo važen. Tako se je zbralo nekaj uradnikov in druge malomeščanske kapitalistične družbe krog 100 do 120 ljudi, katerim je g. Zerjav pripovedoval velike »storije«. Jaz sem očeta Zerjava danes slišal prvič govoriti. Odkrito povem, da sem si ga predstavljaj vse nekaj bolj resnega moža. Mi-

slil sem, da bom slišal vendar o kakem programu »demokratske« stranke, kako misli modernost in demokracijo — pa magari centralistično — urediti našo državo. A kaj sem slišal od tistega državotvornega moža! Da je edina in glavna naloga, da ubijemo med nami Slovenci tisto grozovito zver, ki sliči na ime — klerikalizem.

V glavnem je ovedal te-le lepe reči, katere priporočam delavstvu, kmečkemu in sploh slovenskemu ljudstvu, da si dobro zapomni za dan 28. t. m. Avtonomija, ki jo zahteva SLS, bi po liberalnih računih stala toliko, da bi bili davki devetkrat višji od sedanjih, a zdaj so davki pri nas veliko manjši kakor drugod. Če bi bili naši posestniki navzoči, bi bili gotovo g. Zerjava podučili, koliko je resnice na tem. Liberalci hočejo županom postaviti za tajnike — drž. uradnike, ki bodo znali »neumne« župane komandirati. Delavcem, uslužbenecem se bodo morale znižati plače in pridelkom znižati cene. Tako kaj ne očka Zerjav, delavsko in kmetijsko ljudstvo naj še bolj strada in trpi, da bo vsa vaša kapitalistična družba lože delala gromade milijonskega premoženja iz ljudskih žuljev. Povedal je, da je on zelo svobodomiseln, da pa nima časa misliti o takih stvareh kakor klerikalci pravijo, da bodo »demokratski« pometali križ iz cerkve in šole. Takoj nato pa se je spravil na Kameniče patre in uršulinke. Rekel je, da o drugih strankah ne bo govoril, da le ona je, ki je nevarna t. j. Slovenska Ljudska Stranka. Za kar se pa mora g. dr. Zerjav posebna hvala izreči, je prvič to, da je prav odkritosrčno povedal, da vsa »demokratska« državotvornost obstoji v tem, da se pri nas na Slovenskem enkrat za vselej ubije tista grozovita zver, klerikalizem, potem bo država rešena. Druga pa je, da je ravno tako odkritosrčno povedal — to kar so naši listi že mnogokrat povdarjali, — namreč kako nesramno demokraciji v Belgradu denuncirajo slovensko ljudstvo. Dejal je: Mi demokraciji smo že mnogokrat bratom Srbom v Belgradu rekli, zakaj držite te ljudi v Ljubljani na vladu, kateri so najhujši vaši sovražniki, a oni so nam vselej rekli: Mi smo demokraciji narod in nočemo, da bi mi šli z bajoneti nad vaše klerikalce, dasi smo mi vaši prijatelji in sovražimo klerikalizem, a obračunajte prej sami z njimi, potem bomo vam že pomagali, da ti ljudi ne nikdar več ne pridejo na površje. Zato pa je treba z vsemi silami delati, da 28. t. m. ostane ta stranka precej pod 50 odstotki, potem jo pa bomo že tako stisnili, da ne bo nikdar več pri nas prišla na površje!

Slovensko ljudstvo! Iz teh jasnih besed, ki jih je povedal voditelj »demokratske« stranke, ti je jasno, če bi ne zmagala SLS, ti je napovedana sužnost, in sicer sužnost hujša od turške za vedno. Zato pa 28. t. m. pošteno obračunaj s svobodomiselnim družbo, pa naj se že imenuje »demokratska, socialistična ali samostojna!

SHOD NARODNIH SOCIALISTOV V MOSTAH.

Iz Most poročajo: V nedeljo ob pol 5. popoldne je v gostilni pod Lipo bil napovedan shod narodnih socialistov. Ker pa do 6. zvečer ni bilo še nikogar na shodu razum mene in še dveh pristašev Ljudske stranke, je govoril g. Korošec nam trem »držal shod«. Govoril je o vsemogčem, obljuboval, kaj bodo narodni socialisti dobrega storili. Ne vem pa, ali nam trem ali vsem tistim, ki jih ni bilo zraven.

GREMIJ TRGOVCEV VPREZEN V ZERJAVOV VOZ.

Ljubljanski trgovci so dobili sledeče pozive: »Gremij trgovcev v Ljubljani. Ljubljana, dne 19. nov. 1920. P. n. Podpisani Gremij trgovcev v Ljubljani vabi Vaše blagorodje, da se zanesljivo udeležite trgovsko-obrtniškega volivnega shoda, ki ga priredita kandidata našega trgovstva in obrtništva gosp. Ivan Mohorič in gosp. Engelbert Franchetti. ... itd.« Vprašamo ljubljanske trgovce: Odkdaj je Gremij trgovcev ekspozitura liberalne polomije? Mi smo dosedaj to institucijo smatrali vedno le kot stanovsko ustanovo, ne pa kot privesek liberalne korupcije. Smatramo, da je to sramota za pošteno trgovski stan, da se ga vprega v vojnice liberalne »verizništva«.

LIBERALIJADA.

Drama v enem dejanju. Čas: nedelja 21. listopada 1920. Kraj: liberalni shod v nabito prazni »dvorani« vrhniškega Sokola.

1. prizor:

Dr. Fetič: Prinašam pozdrave dr. Zerjava in Franchettija, ki ljubita posebno Vrhničane.

1. Klerikalna prikazen: Frizer zastopa frizerje.

Dr. Fetič: JDS zastopa vse stanovse, vsi stanovni kandidirajo v JDS.

2. Klerikalna prikazen: Posebno delavcev je veliko.

Dr. Fetič: Naši kandidati so neomadeževane preteklosti.

3. Klerikalna prikazen: Agro-Mercur, Glavna posojilnica.

Dr. Fetič: »Slovenec« je pisal: Srbe na Vrbe.

1. Klerikalna prikazen: »Narod« je pisal, da so kat. dijaki Principi.

Učitelj Vuk: Ti naj v knjige gledajo!

1. Klerikalna prikazen: Vi se pa za šolo bolj brigajte!

Dr. Fetič: Gospodje klerikalci, kaj ste pa prišli drenj delat?

2. Klerikalna prikazen: Saj so vse klopi prazne.

Dr. Fetič: Mi nimamo ničesar proti duhovščini.

3. Klerikalna prikazen: »Domovina«!

Dr. Fetič: Le berite jo, se boste dosti naučili!

3. Klerikalna prikazen: A, zato ste Vi tako učeni!

Toča (xkrat predkaznovan): Gaspuda te-hanta bama z jajcam vabmetal, če ne gre u cirku. Kua pa tie dela?

Dr. Fetič: Živja, brava, tku je! (Tiho, da se ne sliši).

Učitelj Šifrar: Dobro, Toča, bene dixisti! Klerikalne pošasti gredo na shod SLS.

2. prizor:

Dr. Fetič: (si briše eviker, ker nikogar več ne vidi) Volite vsi JDS!

Pl. Praemerstein: Zaključujem sijajno manifestacijo.

(Iz ozadja se sliši ploskanje iz shoda SLS, kjer odobrava 700 volivcev in somišljenikov besede dr. Brejca.

Zagrinjalo pade.

POMENLJIVO NAKLJUČJE.

»Jugoslavija« poroča: »Domovina«, glasilo inteligence, je prinašala aktualne pesmice o vodiških čudežih. V pondeljek je bila serija (1) zaključena. Takoj pod pesmijo pa stoji v »Domovini«: »Muči vas glavobol? Zelodec vam ni v redu?« — Popolnoma umestno vprašanje!

Pozor, volilni upravičenci! Ljubljanski volilci, ki si niso na jasnem, kje imajo voliti, se lahko tozadevno informirajo v četrti in petek ob navadnih uradnih urah v mestni posvetovalnici. Da ne bo nepotrebnih zmešnjav na dan volitve, naj vsakdo porabi to prilžnost. Zlasti se to priporoča za one volilce, ki stanujejo ob stikih dveh volilnih okolišev, oziroma ulic, ki spadajo k dvema voliščema.

»Ko bi ne bilo farjev zraven«...

»Saj bi šel s Slov. Ljudsko Stranko, ko bi ne bilo farjev zraven.« tako pravi dandanes marsikdo. Očividno je namreč pošteno delo Ljudske stranke in očividno je tudi, da more le njen program prinesiti rešitev iz sedanjih težav.

»Toda farji so zraven!« Predragi moj! Ali hočeš, da so zraven verižniki, bankirji, goljufi, ljudske pijavke? — To niso »farji« — To so stebri »demokratov«.

Ali pa hočeš raje »prijatelje delavskih žuljev«, kakor so bivši minister Kristan, ruski sovjetski ministri judje Trocki, Sinovjev in drugi, ki se sedaj ne kopljejo več v farski, ampak delavski krvi? Potem pojdi h komunistom. Pri njih farjev ni.

Ravno zato Ljudska stranka dela pošteno, ravno zato se nanjo lahko zanesesh, ker v nji sodeluje tudi katoliška duhovščina, ki z redkimi izjemami živi pošteno, se ne hvali z nesebičnostjo, a je nesebična. Ko danes pošten delavec in kmet trpi, tudi duhovščina trpi in čuti pomanjkanje — in nima milijonov, kakor »prijatelji delavskih žuljev«.

Če se pa bojiš, da v Ljudski stranki komandira duhovščina, se motiš. Stranka obstoji iz članov, ki volijo izmed sebe vodstvo, v katero lahko svobodno volijo, kogar hočejo. Edino merodajna so kršč. načela 10 božjih zapovedi. Duhovniki imajo govoriti pri stranki le toliko, kolikor vsak član. Le v tem, kaj je krščansko in kaj ni krščansko, ima duhovnik besedo, da varuje principe vere in Cerkev. Če imajo duhovniki tudi sicer večkrat vodilna mesta v stranki, je pa vzrok enostavno ta, ker so se po njih zmoglostih poštenovalno za stvar zavzeli. Kdor dela, tisti uživa zaupanje.

Je pa največja želja duhovščine, da bi vzeli, kar se da, delo nase lajki, močje iz ljudstva.

Torej tvoj ugovor: Ker so farji zraven, ne grem k stranki — ne drži!

Verižniki. volite JDS!

Pod tem naslovom smo včeraj poročali, da je prvi kandidat liberalcev na štajerskem dr. Brezigar sedel tri mesece v preiskovalnem zaporu radi verižništva. Močen utis, ki ga je to napravilo v javnosti, skušajo liberalci omiliti v svojem »Jutru«.

Ker se dejstva ne dajo utajiti, se »Jutro« jegulji in se vije kakor maček okoli vrele kaše ter razpravlja o rečeh, ki niso v nobeni zvezi z njegovo nedolžnostjo ali krivdo. S tem, da blati druge, ki niso v nobeni zvezi niti s politiko niti z njegovo afero na Dunaju, hoče sebe umiti. Pišejo o dr. Slokarju. Toda ta je zaslišan kot prič v verižniški zadevi dr. Brezigarja moral v smislu zakona in na podlagi prisege povedati popolno resnico, pa če je bila ta dr. Brezigarju in njegovim pristašem ljuba ali ne. Kar se tiče narodnosti dr. Slokarja, je bila ta tudi pri liberalcih neoporečna, dokler ni prišla na dan Brezigarjeva zadeva. Ne pripoznavamo pa pravice presojsati na-

rodnosti kakega človeka, dr. Brezigarja, ki, če treba, tudi zapostavlja narodna čustva denarnim interesom svojih somišljenikov. To je šele pred kratkim dokazal, ko je pri vladi v Belgradu neštetokrat interveniral, da bi dovolila »nacionalizacijo« nemško-čifutske Verkehrsbanke v Ljubljani na ta način, da se določi poseben kapital za to podružnico, ki pa ostane popolnoma v nemško-čifutskih rokah; edino le slovenski odbor bi se moral imenovati. Torej masna korita za dr. Brezigarjeve somišljenike. Tako izgledajo narodni ideali v luči demokratskih kapitalistov in verižnikov. — To delajo JDS med tem, ko se cel narod bori proti čifutom in verižnikom.

SAPO JIM JE VZELO!

Namreč mladino okoli »Jutra«, ko smo dokazali javnosti, kako izgledajo njihovi kandidati, ki se jih upajo priporočati volivcem. O zadevi dr. Brezigarja trdi »Jutro«, da je dr. Sl. v zaslišanju proti dr. Brezigarju izjavil, da sicer nima dokazov, misli pa je, da je dr. Brezigar protizakonito uporabljal krušne karte, kakor se mu je očitalo v ovadbi. Dr. Slokar ni imel naloge, da išče dokaze, ker je to nalogo prevzela v začetku policija in pozneje preiskovalni sodnik. Ti merodajni faktorji so gotovo bili mnjenja, da zadostujejo dani dokazi, ker so dr. Brezigarja 3 mesece držali v preiskovalnem zaporu in ga potem le začasnó izpustili ter celo razpisali glavno obravnavo, ki se radi prevrata v odsotnosti dr. Brezigarja ni mogla več vršiti. Dr. Brezigar je pisal takrat svojim prijateljem obupna pisma, da je njegova eksistenca popolnoma uničena. A čemu njegov obup, če se je zavedal svoje nedolžnosti? »Jutro« trdi, da je dr. Slokar po prihodu v Jugoslavijo izjavil dr. Brezigarju, da je prepričan, da je dr. Brezigar nedolžen. To ne odgovarja resnici, ker je dr. Slokar na vprašanje dr. Brezigarja, kako mnenje ima dr. Slokar o njegovi krivdi, odgovoril, da je sodnija poklicana, da to presodi. Nato je dr. Brezigar odgovoril, da si bo to izjavo zapomnil; sicer pa da ima take zveze, da se mu bo z lahkoto posrečilo doseči pomiljenje.

Politične novice.

+ Ajmo, mi Sokoli! »Jutro« poroča o ti brošuri, da sramoti »naše sokolstvo in vse, kar je Slovincem svetega.« Seveda ni treba povdarjati, da če je brošura pisana proti liberalcem, da je s tem tudi protinarodna in protidržavna, saj bo pisalo »Jutro« danes teden po volitvah, da je večina slovenskega naroda veleizdajalska. Verjamemo, da je brošura »protislovenska«. Zakaj? Zato ker ponatiskuje na koncu črnoobrobilno jeremijado, ki jo je bil prinesel češki »Sokol« ob smrti cesarja Franca Jožefa. Taki narodni apomini so res »protislovenski«, to je verjetno!

+ Amerika preganja komuniste. Kot poročajo listi, Amerika iztirava iz svojega področja vse tuje državljane, ki pripadajo komunistični stranki. Dosedaj je bilo radi tega izgnanih iz Amerike že petdeset Jugoslovancev, petnajstim, ki so prišli kot izseljenci v Ameriko, pa niso pustili izkrcati se iz razloga, ker so dotični pristaši komunizma.

Dnevne novice.

— Prošnje za kolonizacijo. Uradni list prinaša naredbo ministra za agrarno reformo, kako je treba vlagati prošnje za kolonizacijo v južnih pokrajinah, ki je posebno važna za okrajna in občinska oblastva, ki niso prav umevala predpisov in načinov, po katerih se vrši kolonizacija.

— Zdravstveno stanje v Sloveniji. Teden-ski izkaz izkazuje, da je pretečni teden v Sloveniji umrlo na griži 20 ljudi, in na trebušnem tifusu 2 človeka. Na škrlatici in davi-ci, ki se tudi ponekde pojavlja, ni nihče umrl.

— Pogreša se Franc Rakušek, oficijant pri okrajni sodniji pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah, se od 31. oktobra 1920. pogreša. Vse dosedanje poizvedovanja po njem je ostalo brez uspeha. Rakušek je 20. novembra 1881. v Drežnici okr. Tolmin rojen, tja pristojen, rim. katol. samski, in več v besedi in pisavi slovenščine, nemščine in italijanščine. On je srednje velikosti, gladko obrit, podolgačnega obraza, nosi na stran pogladene lase, je precej debel in ima zgoraj tri ali štiri pokvarjene zobe. Oblečen je bil zadnjikrat v še dobro sivo sukneno obleko; na glavi je nosil navadni crni klobuk.

— Umor na Dobrovi. Nedavno so zaprli, kakor smo poročali, znanega voditelja liberalne in samostojne stranke na Dobrovi Franceta Bričja, ker je zabodel do smrti nekega fanta o priliki plesa gasilnega društva. Brat zapritega Bričja, ki je tudi liberalni prvak, pripoveduje, da je založil 100.000 K. da brata izpuste. To se sicer še ni zgodilo. Toda liberalno časopisje molči o celi žalostni zadevi ko grob, medtem ko je tako gostobesedno, če kak »klerikal-ec« kakega liberalca le postani pogleda. Naj gospoda tudi v tem slučaju pride do sape in besede!

— Velik požar v Dolini pri Trziču je uničil minuli teden veliko žago barona Bor-na. Ogenj je izbruhnil po noči. Uničeni so vsi dragoceni stroji in precej lesa. Škoda cenijo na več milijonov. Zavarovana je bila žaga za nizko svoto. Več delavk bo najbrže izgubilo delo, katero so imele prej na žagi.

— Obrtna zadruga za Trzič in okolico je imela v nedeljo v gostilni Ruech občni zbor. Na tem je bil izvoljen za predsednika g. Šitar iz Križa. Občni zbor je protestiral proti krivičnim davkom, ki jih je oblast naložila obrtnikom. Sklenilo se je ustanoviti obrtno zadrugo za trziški sodni okraj.

Ljubljanske novice.

Ij Somišljeniki in somišljenice iz vod-matskega okraja! Jutri v četrtek dne 25. novembra ob 8. uri zvečer bo v Šentpeterskem prosvetnem društvu shod za naš (vodmatski) okraj. Vsi na shod! Predsed.

Ij Seja krajevnega volivnega odbora SLS za kolizejski in kolodvorski okraj se vrši v četrtek dne 25. t. m. ob pol 8. uri zvečer v I. nadstropju Jugoslovanske tiskarne. Pridite vsi gotovo! Prinesite izročene listke! — Predsednik.

Ij Sestanek zaupnikov SLS za vod-matski okraj bo danes ob pol 8. uri zvečer v Šentpeterskem prosvetnem društvu. Vsi oni gospodje, ki so bili v ponedeljek na se-stanku, naj pridejo tudi danes. — Pred-sednik.

Ij Šentjakovski volilni odbor SLS ima ju-tri ob pol 8. uri zvečer važno sejo. Pridite vsi!

Ij Šentpetersko prosvetno društvo po-novi v nedeljo 28. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Ljudskem domu Medvedov večer. Spo-red: Na materinem grobu, deklamacija in narodna igra »Stari in mladi«. Vstopnice v predprodaji od torka do sobote pri gđ. Strahovi (Sv. Petra cesta št. 77) od 4. do 6. ure popoldne.

Ij Na ukaz poverjenstva za socialno skrb so siloma deložirali drž. uradnika Pavla Horvata s tremi družinskimi člani, kateri je imel samo eno sobo in kuhinjo. Z njimi vred se je tudi na ukaz poverjenstva siloma deložirala M. J., ki je domačinka, tu v Ljubljani rojena, v Ljubljano pristojna, v Ljubljani nameščena. Deložirali so jo ob 5. uri zvečer, pohištvo na dvorišče postavili, kjer je bilo do drugega dn veliko zrcalo počeno in vse pohištvo mokro. Škoda, po strokovnjaku cenjena, znaša nad 6000 kron, in to samo do danes, ker se pohištvo še vedno naprej kviri, ker se poverjen-stvo ne briga za to, če ima g. Horvat in g. J. stanovanje. Glavna skrb nekaterih gospodov je bila, da dobi prijatelj g. dr. Suhac njemu ugodno stanovanje, 5 oseb na cesti. Poverjen-stvo za socialno skrb bi imelo skrbeti za reve-že in brezstanovance, kakor je to delalo pod dr. Gosarjem. Sedaj pa reveži gredo na cesto, oni, ki niso reveži, gredo pa v stanovanja!

Ij Glasbena Matica. Komorni koncert slavnega Ševčikovega kvarteta iz Prage se vrši v Ljubljani v četrtek, dne 2. dec. 1920 v Unionski dvorani. Krasni vspeod obsega skladbe Dvoraka, Beethovna in Griega. Kvartet priredi po Jugoslaviji 12 koncertov, med temi dva v Belgradu in dva v Zagrebu. Prosimo, da bi njih edini koncert v Ljubljani ne bil prazen. Vsi pri-jatelji najčistejše komorne glasbe na plan!

Ij V nedeljo 28. t. m. ob pol 5. uri po-poldne priredi franciskanska Marijina kongregacija predstavo »Dve materi«. Vstopnice se dobijo v predprodaji na sa-mostanski porti pri oo. franciskanih.

Ij Umrlo je v Ljubljani pretečeni teden 18 oseb; med temi je bilo tujcev 10. Za gri-žo so umrli trije, za jetiko dva. Novoroje-nih pa je bilo 28.

Jugoslovanska Strokovna Zveza.

Trzič. V ponedeljek je bil v Domu iz-borno obiskan sestanek krščanskega de-lavstva. G. svetnik je opisal vse stranke, ki so vložile kandidatne liste za ustavodaj-no kupščino in pozival na agitacijo za SLS. Prihodnji ponedeljek zopet sestanek ob navadni uri.

Železničar.

Kdo je kriv? Prejeli smo: Gospodje pri »Jugoslovanskem železničarju« pišete, da je železn. stavko zlozil krščanski socialist dr. Korošec, potem pa da je dr. Korošec dal okusiti ostre bajonete in svinčene kroglice na Zaloška cesti. Govorite tudi o pragmatiki itd. S tem ste pokazali, da nimate spomina, da vodite železničarje za nos, ali pa ne veste, kaj govorite in pišete. Postali ste navadni kričarji, napadate in sumničite ljudi v vaših člankih, ker rabite reklamo. Toda vsak železničar ve, kdo je najhujše agitiral proti stavki. Bili ste vi. Spomnite se na shod v Narodnem domu, ko so se železničarji z ogorčenjem odvrnili od vas kot izdajice železničarjev. Kdo je vpil na shod, da je ta stavka politična, kakor vi, danes pa pišete da je dr. Korošec sprožil to misel. Ni li bil vaš kandidat in duševni vodja g. Der-žič takrat v Belgradu? Ali niste dobili direkti-ve od dr. Korošca zopet vi. In če ste videli,

da te direktive niso poštele, zakaj ste šli na delo? Ali se niste proslavljali kot zmagovalci zopet vi? Pa Zaloška cesta? Kdo je vpil na shodih, »da poprej ne bo konec železničarske stavke, dokler ne bode nekaj krvavih butic« in kdo drug je bil pri vladi v Ljubljani kakor vi. Ali ste že takrat vedeli, da bodo žrtve, ker ste že na shodih o krvavih buticah govorili. Ni so li vaši člani zahtevali, da se sporazumete z voditelji stavke v svrhu enotnih zahtev? Za-kaj tega niste storili? Ker ste se bali, da bi zveza zgubila svoj ugled in niste bili gospo-darji položaja, v katerem ste se nahajali. Bili ste se za zvezo, da ne bi razpadla, a pomagati si niste znali. Dober je bil takrat dr. Korošec, a sedaj? Oprostite gospoda, pozabili smo, da kandidirate! Če bi delovali za dobrobit želez-ničarskega stanu, bi žrtvovali tudi zvezo. Tega bi sicer ne bilo treba, ker bi vaš ugled raste-l, a danes? Da, danes ste ravno na tem, kakor takrat, ker zveza razpada in zato se pa bojite onih, ki ne trobijo v vaš rog. To je ironija!

Pragmatika? Je-li kakšna pragmatika sploh tu, ki se more sprejeti in ki je nareje-na v imenu celokupnega jugoslovanskega železničarstva? Pragmatike ni in kdo je kriv, da je ni? Vi in zopet vi. Kadar se bodo vsedli k mizi zastopniki vseh strank in izdelali skupno pragmatiko, takrat gospodje zvezarji, bo želez-ničarski minister prisiljen odobriti železničar-sko pragmatiko. Strankarske pragmatike pa mi ne poznamo, kakor tudi ne poznamo stran-karstva pri reševanju življenjskih vprašanj. Zato ni pragmatike, in ne zato, ker je dr. Korošec noče.

Kamen, ki ga zaženete na dr. Korošca, pa-de nazaj na vas. Se danes bi bili avstrijski hlapci in gotovi — iči avstrijski oficirji (ter brez današnje kandidature) če ne bi imeli dr. Korošca. Kje ste pa bili med vojno? Sedaj od-rešujete jugoslovanskega železničarja, ki bi še danes moral nemško govoriti, če bi čakal na g. zvezarje. Tukaj pa povemo javno vsem železničarjem, če hočejo, da pridejo do pragma-tike, naj določijo vse stranke svoje zastopnike, da jo izdelamo. In če je pragmatika Z. j. ž. pravilna, da jo bodo zastopniki vseh strank odobrili, se bodo tudi našla pota, da bo spre-jeta, naj bo potem minister Korošec ali kdo drugi. Naj objavijo to v svojih listih, če so za-to pripravljeni in tudi mi bomo pomagali gra-diti. Upamo, da bo našel ta klic odmev pri vseh strankah.

Čevljar naj ostane pri svojem kopitu. Dne 11. novembra je na zvezarskem shodu govoril organ stanovanjskega urada železničar stroje-vodja (?) drž. železnice v Ljubljani g. Rupnik. Ta gospod že leto dni ne dela nobene službe na železnici (po pravilih bi bil moral biti že odpuščen), pač pa je na vsakem shodu, kjer kriči in vpije, kjer kakor kak konjski mešetar napada upravo in dr. Korošca, razen tega pa vleče kot železničar celo plačo ravno tako ka-kor tisti železničarji, ki morajo noč in dan opravljati svojo naporno službo. Ta mož govo-ri na shodih, da razmere na železnici niso urejene. Ali nima prav? Gotovo, kajti če bi bile urejene, bi bil gospod že davno prisiljen iti na delo tja kamor spada. Strojvodij manj-ka, posebno za substitucije, o katerih je ravno on govoril na zadnjem shodu. Govoriti o krivi-cih in protestirati proti ukazom in ne službe delati, je lahko, ko človek doma za pečko sedi. Sedaj ta strogo stanovski tovariš agitira za na-rodne socialiste v Kamniku in drugih krajih, ko strojevodijev manjka. Njegovi tovariši pa se morajo truditi in delati službo, ter hoditi na Hrvatsko v težavne razmere. Dosti je brezpo-selnih. Če rabi stanovanski urad uradnikov, naj jih plača sam. Na dosedanj način pa se podpira le brezposelnost in škoda se dela nje-govim tovarišem. Vodstvo ljubljanske kurilni-ce pa prosimo, da pokliče tega gospoda na de-lo. — Prizadeži.

Na naslov poštnega ravnateljstva v Ljubljani.

Naši člani ne dobe nikdar »Večernega li-sta« tja, kamor je naslovljen, temveč se cela množina odda v kurilnici. Prosimo, da se te nedostatke odpravi ter da se pouči dotičnega pismonoše o svoji dolžnosti.

Usnjar.

Kriza v usnjarski industriji je postala akutna. Stojimo na tem, da bo v kratkem okoli 800 delavcev brezposelnih. Kdo je kriv? — Dejstvo je, da so usnjarske tovar-ne kakor sploh vsa industrija te panoge kakor v Italiji tako v Avstriji, Nemčiji in kolikor toliko v Franciji v polnem obratu. Naravno, da je materijelno stanje delav-stva v tej stroki v vseh omenjenih državah razmeroma jako dobro. Dejstvo pa je še to, da se danes pečajo že celo razne banke z uvozom usnja in čevljev v našo državo. Naravna posledica je, da naša domača in-dustrija ne more vzdržati te konkurence in zato — hira.

Delavstvo stoji v tem oziru odločno na stališču, da mora vlada z vsemi silami skr-beti za to, da se na gospodarskem polju osamosvojimo, posebno da vzdržimo in razvijemo domačo usnjarsko industrijo. Kupno ugodnost, ki jo nudi danes še ino-zemstvo na tej panogi, bo kmalu lahko nad-krilila konkurenca, ki jo bo izzvala dobro idoča domača industrija. Zato je krivda za to perečo krizo v usnjarski industriji na strani vlade, ki nima zmisla za gospodar-sko osamosvojitev in nima zmisla za po-vzdigo domače industrije. Krivda tem hui-

ša, ker bi vlada bila lahko preprečila brez-poselnost — niti ne s tem, da podraži z otežkočenim uvozom izdelke na našem tru-gu! — nego enostavno s tem, da naroči vso svojo vojaško dobavo doma in ne v Italiji, Franciji in v Avstriji. Zato nosi tudi vse po-sledice vlada. In te posledice so: 800 de-lavcev in delavk brez zaslužka zdaj v po-četku zime — na cesti.

V interesu gospodarske moči in samo-stojnosti naše države moramo odločno za-htevat, da vlada takoj ukrene vse, da se prepreči popolni polom v naši usnjarski in-dustriji, in enkrat za vselej stopi na prste židovskim bankam, ki s svojo uvozno ma-nipulacijo ogrožajo naš narodnogospodar-ski položaj sploh.

Obtožujemo vlado vse krivde in za-htevamo zato tudi, da skrbí za žrtve, to je onih 800 brezposelnih, svoje nezmožnosti ali malomarnosti.

Tobačno delavstvo.

Prejeli smo: Pod naslovom: »Čedne razmere v tobačni tovarni« je prinesla »Ju-goslavija« z dne 23. novembra 1920 senzacio-nelno notico, ki naj bi osvetlila brezsramen način vizitacij od strani K. J. »Jugoslavija« poroča, da vse delavstvo odločno zahteva, da se delavka K. J. takoj odstrani; kliče celo ravnateljstvo, da onemogoči tako nesramne pre-iskave od strani vizitatorke K. J. — Mi na-sprotno ugotavljamo, da je gorenja vest na-vadno obrekovanje in podla izmišljotina. Pri-bijamo, da delavko K. J. vse pošteno to-bačno delavstvo spoštuje radi njene nepristranosti in vestnosti v službi in da o kakšni zahtevi po njeni odstranitvi sploh ne more biti govora. — Pošiljamo hkrati popravek v »Ju-goslavijo«, da popravi nesramno laž, ki jo je moralo diktirati le osebno sovraštvo.

Zveza tobačnega delavstva.

Kemični delavec.

Dol pri Ljubljani. V tukajšnji tovarni olja in barv je nas zaposlenih 31 delavcev: kar naenkrat pa pride na misel tukajšnje-mu vodju tovarne in odpove 12 delavcem službo. Odpoved se je izvršila tako-le: Preteklo soboto ob 4. popoldne pokliče inženir omenjenih 12 delavcev in jim dá vsakemu en list v podpis. Ker jim ni nič razjasnil, zakaj se naj podpišejo, so se nekateri podpisali, drugi pa ne. Nato jim pove, da imajo v 14 dneh tovarno zapu-stiti. Odpoved se utemeljuje s tem, ker je baje premalo dela. Ta izgovor pa za nas ne velja. Ako je premalo dela, zakaj se pa dela čez ure? Zato si bomo znali najti pot, po kateri bomo prišli vodstvu te to-varne do živega.

ZAKAJ JE DR. TRUMBIČ OSTOPIL?

LDU Belgrad, 23. nov. Presburo jav-lja: Z ukazom od 22. t. m. je sprejeta ostavka zunanjega ministra dr. Ante Trumbića, kateri je stavljen na razpolo-ženje. Z isti mukazom je imenovan za zu-nanjega ministra ministrski predsednik dr. Vesnić. Dr. Trumbić je obrazložil svojo ostavko v nastopnem pismu: »Belgrad, 20. novembra. G. predsednik! Z današnjo ratifikacijo pogodbe, sklenjene v Rapallu, je končano vprašanje o mejah ozemlja Sr-bov, Hrvatov in Slovencev. Od dneva da-lje, ko je Avstro-Ogrska napovedala vojno Srbiji, sem se posvetil delu za osvobodjenje in ujedinjenje naše prostrane domovine. Ko mi je bila mesa decembra 1918 ponu-dena čast delegata na mirovni konferenci in ministra za zunanje posle, sem se od-zval pozivu svoje domoljubne dolžnosti. Sklenil sem, posvetiti se temu delu, do-kler se ne reši mnogolično in težko teri-torialno vprašanje naše domovine. Ven-dar že tedaj sem izjavil, da se bom takoj

zahvalil za ministrsko čast, kakor hitro bodo rešena ta vprašanja. Upam, da sem izpolnil svojo častno dolžnost napram kraju in domovini po svojih najboljših močeh in po svoji vesti. Mislim, da je se-daj prišel čas, ko Vam morem staviti na razpolago portfelj ministra za zunanje po-sle. Pri tem Vas prosim, da blagohotno uvažujete ta moj sklep in da upoštevate mojo ostavko. Prosim Vas, gospod pred-sednik, bodite prepričani o mojem globo-kem spoštovanju. G. dr. Milenku Vesniću, predsedniku ministrskega sveta, Belgrad. Dr. Ante Trumbić.

Važno za volivce.

Osnovna vprašanja iz volilnega katekin-ma, ki jih mora znati vsak naš volilec, so sledeča:

1. vprašanje: Kdo sme voliti?

Odgovor: Voliti sme vsak Jugoslovani, ki je že 21 let star in je vpisan v volilni ime-nik. Voliti smejo tudi begunci iz zasedenega ozemlja!

2. vprašanje: Kdaj bomo volili?

Odgovor: Dne 28. novembra od sedmih zjutraj pa do šestih zvečer. Vsi zavedni mo-že gredo glasovat predpoldne.

3. vprašanje: Ali bomo obveščeni, da smemo voliti?

Odgovor: Ne! Nobena oblast ne obveš-či volilca!

4. vprašanje: Ali dobimo volilne legiti-macije?

Odgovor: Ne! Volilnih legitimacij sploh ni.

5. vprašanje: Kaj vzamemo s seboj na volišče?

Odgovor: Pozor! Vzemite s seboj eno osebno izkaznico. To je domovinski, krstni ali poročni list; zadostuje tudi delavska ali poselska knjižica, ali pa polni list ali uradna legitimacija; lovski ali orožni list, službeni dekret, obrtni list ali diploma. Veljaven je vsak javni dokument ali potrdilo župani-stva.

6. vprašanje: Kaj povemo volilni komi-siji?

Odgovor: Volilni komisiji povejte: Ime, priimek in poklic.

7. vprašanje: Kako oddam svoj glas?

Odgovor: Vsak volilec dobi od komisije eno kroglico. Član volilnega odbora mu raz-kaže glasovalne skrinjice in imenuje vse kan-didatne liste. Vsaka stranka ima svojo skri-njico. Volilec vzame nato kroglico v desno roko. Nato zapre roko in gre z njo v vse skri-njice, kar jih je na volišču. Ko ima roko v skrinjici Slovenske Ljudske stranke, roko od-pre, da pade kroglica v skrinjico. S tem ste oddali svoj glas stranki slovenskega ljudstva.

8. vprašanje: Ali je volitev tajna?

Odgovor: Iz vseh skrinjic potegnite za-prto roko, tudi iz skrinjice Slovenske Ljudske stranke, četudi ste krogličico že oddali. Nihče ne more vedeti, v katero skrinjico ste spustili kroglico. Noben liberalni birt in noben komu-nistični terorist ne more vedeti, da ste od-dali svoj glas stranki ljudstva!

9. vprašanje: Ali sem dolžan voliti?

Odgovor: Da! Vsak krščanskimisleči Ju-goslovani je brezpogojno dolžan voliti.

10. vprašanje: Za kaj bom šel na volišče?

Odgovor: Za življenjske pravice sloven-skega kmeta, delavca in obrtnika!

Za krščansko šolo in državo!

Za stranko ljudstva, ki hoče poraziti ka-pitalizem!

Za samoupravo združene Slovenije!

Za Slovensko Ljudsko Stranko!

Pojdimo po zmago!

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.

Bilanca

I. delavskega konsumnega društva

r. z. z. o. z. v Ljubljani,

z dne 30. junija 1920.

Aktiva:		Pasiva:	
Gotovina v blagajni	K 8.193.32	Saldo tekočega računa	K 5.567.040.60
Saldo v poštni hran.	„ 639.824.37	Dolg pri dobaviteljih	„ 3.079.380.66
Zaloga blaga	„ 6.847.237.42	Izposojila	„ 65.760.74
Vrednostni papirji	„ 22.999.44	Razni mali dolgovi	„ 16.346.25
Terjatve pri dobavi-teljih	„ 908.179.—	Deleži članov	„ 360.480.95
Terjatve pri članih	„ 175.172.13	Rezerva	„ 93.010.97
Prehodni račun	„ 16.764.—	Čisti dobiček	„ 28.287.40
Deleži pri tujih zavodih	„ 166.230.—		
Vrednost nepremičnin	„ 323.965.87		
Vrednost premičnin	„ 101.742.02		
Vsota	K 9.210.307.57	Vsota	K 9.210.307.57

Zadruga je štela 31. julija 1920 11.049 članov z 11411 deleži in skupni vsoti K 1.141.106.—, ki pa vsled tega, da so bili šele pri izrednem občnem zboru dne 2. maja 1920 zvišani od 80 K na 100 K, še niso polnovplačani.

Zadruga je imela ob zaključku 27 prodajaln s skupnim prometom K 83.036.353.32. Zadruga je lastnica 5 hiš in sicer: Ljubljana, Stari trg št. 2, Zaloška cesta št. 15, Celovška cesta 1, Vič-Glince 214 in Kranj št. 18. — Jamstvo zadruge je omejeno na še enkratni delež. Občni zbor tvorijo 119 na krajevnih skupščinah posa-melnih prodajaln izvoljeni pooblaščenici. Občni zbor se bo vršil kot še objav-
ljeno, dne 30. tek. mes.

ODBOR.